

AMERIŠKE ŽETVE NARASTLE ZA 2 MILJARDI, PRAVI WALLACE.

Poljedelki minister meni, da ni ameriški kmet radikalno, nego najbolj konservativen element v deželi.

KMETU JE PRISLO LE MALO DOLARJEV TISTI MILJARD V ŽEP.

Chicago, Ill. — Pšenična zrna so trnje v kmetovem mesu, ali izboljšani v poljedelskih zadevah so bili precejšniji in dobrani v poteku zadnjega leta, je rekel v sredo čikaškim trgovcem tajnik zveznega poljedelskega departamenta Henry C. Wallace.

ZAKAJ JE PRENEHAL IZHAJATI "LEADER"?

New York, N. Y. (Fed. Press.) — Delavstvo v newyorškem mestu in na celem vzhodu je prišlo v terek ob svoj zadnji angleški dnevnik. V petek dne 9. novembra se je bliskoma kirla po mestu novica, da bo skoro prenehal delavski dnevnik "The New York Leader".

Nenadna in dramatična smrt delavskega dnevnika "Leader" je prišla v manj kakor šestih tednih obstanka. Leader je bil naslednik Calla, ki je prenehal izhajati dne 1. oktobra letos. Lastništvo novega lista je poleg svojega glavnega smotra, prinašati delavske vesti, hotelo uspešno tekmovali z drugimi newyorškimi dnevniki na polju splošnih novic, na polju športa in komike.

OBREŽNE DRŽAVE V BOJU PROTI JAPONSKIM PRISELJENCEM.

Delegatje s pacifične obali bodo zahtevali v kongresu priselniško postavbo, ki bo zabranjevala priseljevanje Japoncev v to deželjo.

NASPROTNO PA BO JAPONSKA VLADA UVEDLA POGAJANJA PROTI TAKŠNI NAKANI.

Washington, D. C. — To, da je zvezno najvišje sodišče potrdilo protijaponske postavbe v državah California in Washington, je podgalo tukajšnje japonsko zastopništvo k temu, da si bo v kratkem jelo prizadevati, kako bi uvedlo pogajanje z Združenimi državami za pogodbo, po kateri bi smeli Japonci lastovati zemlje v tej deželi.

AMERIŠKI BANKIRJI FINANCIRAJO VPOSTAVLJANJE NEMŠKE MONARHIJE?

Francoski viri javljajo, da skupina ameriških, angleških in nizozemskih bankirjev financira monarhistično protirevolucijo in vpostavljenje Hohenzollerncev. Rimski papež tudi deluje za monarhijo, ker smatra nemško republiko škodljivo za svojo politiko in boji se komunistov.

Pregled dnevnih dogodkov.

Amerika. Amerika ima letos zelo bogato letino, je povedal poljedelki tajnik Wallace. Bogato plačanim kinematografskim igralskim zvezdam bodo znižane plače. Države ob Pacifiku so pričele boj proti japonskim naseljencem. Bomba, poslana po ekspresu, je ubila zemljišnega trgovca v Texasu.

KDO BO ZMAGAL V ANGLIJI?

Splošno mnenje je, da liberalci ali laboriti dobe vlado v svoje roke prihodnji mesec. — Delavci postavijo 400 kandidatov.

OPERNA PEVKA GALLI-CURECI SE PUNTA.

Chicago, Ill. — Madama Amelita Galli-Cureci je razburila operne kroge s poročilom, da ne bo po tej sezoni nič več pela za sedanjo operno družbo v Chicagu.

BELA VRANA MED ROCKEFELLERJI.

Atlantio City, N. J. — Le eden je med Rockefellerji, ki se ni zakopal v bogastvo in kateremu je vse priprosto življenje. To je Kenneth E. Rockefeller, star 46 let in drugi bratranec oljnega kralja pa lastnik tukajšnje tobačne tovarne. V terek se je vrnil s svojo 33 let staro nevesto Kleono L. Bowles, ki je bila uradnica v njegovi pisarni.

LINCOLN ŽIDOVŠKE VERE?

New York, N. Y. — Angleški pisatelj Israel Zangwill je ta teden zatrdil, da je bil po njegovem mnenju Abraham Lincoln preje židovski kakor pa kriščanske vere. On opira to svojo trditve na to, da se je veliki ameriški državnik razval po prvi zapovedi židovske vere "Ljubi svojega sspoda boga iz vse svoje moči in svojega bližnjega kakor samega sebe" (Abraham Lincoln ni bil židovske vere, nego vnet svobodniolatec, ki ni verjel v bedaste dogme te ali one vere, nego v to, kar je dobro in plemenito. — Op. ur.)

EVGEN DEBS NEVARNO OBOLEL.

Terre Haute, Ind. — Zadnji petek je napadla srčna bolezen sivolasnega voditelja socialistične stranke in večkratnega predsedniškega kandidata Evgena V. Debsa. Ti napadi so tako omajali bolniku zdravje, da se mu je bolezen poslabšala skoro do kritičnega stanja. Bivanje v atlantski zvezni jeji radi prepričanja v vojnem času je že dokaj postarnemu delavskemu voditelju, kakor splošno menijo, hudo izpekopalo zdravje.

EVGEN DEBS NEVARNO OBOLEL.

Terre Haute, Ind. — Zadnji petek je napadla srčna bolezen sivolasnega voditelja socialistične stranke in večkratnega predsedniškega kandidata Evgena V. Debsa. Ti napadi so tako omajali bolniku zdravje, da se mu je bolezen poslabšala skoro do kritičnega stanja. Bivanje v atlantski zvezni jeji radi prepričanja v vojnem času je že dokaj postarnemu delavskemu voditelju, kakor splošno menijo, hudo izpekopalo zdravje.

OKRADEL JE KUKLUKVAŠ OPROŠČEN.

Kansas City. — (Fed. Press.) — Tat, ki je vlomil v prodajalno Charlesa Thompsona v tem mestu, kateri prodaja kuklucovski halje, kapuce in regalije, je bil oproščen, ko je bil pripeljan pred sodnika. Sodnik je mesto tatu prijel Thompsona, rekoč: "Vaša trgovina je prokleta slaba. Ni vredna, da jo ločimo pred tatovi. Najbolje je, da zaprete prodajalno in se peretate iz mesta."

AMERIŠKI BANKIRJI FINANCIRAJO VPOSTAVLJANJE NEMŠKE MONARHIJE?

Francoski viri javljajo, da skupina ameriških, angleških in nizozemskih bankirjev financira monarhistično protirevolucijo in vpostavljenje Hohenzollerncev. Rimski papež tudi deluje za monarhijo, ker smatra nemško republiko škodljivo za svojo politiko in boji se komunistov.

NEMČIJA JE ZAVRGLA MIROVNO POGODBO.

Francija je prva prekršila pogodbo s okupacijo Porurja, zato morajo Francozi izprazniti Porurje prej, predno bo Nemčija nadaljevala s plačili. — Kriza v Stresemannovi vladi.

IZVOZ ZA \$99,000,000 VEČJI OD UVOZA.

Washington, D. C. — V mesecu oktobru je bilo iz Združenih držav izvoženega blaga za \$402,000,000, dočim cenijo uvoz na \$303,000,000, kar dokazuje, da je bil izvoz za \$99,000,000 višji od uvoza. Tako je razvidno iz statistike, ki jo je izdal trgovski departament ta teden. Oktobrski izvoz je bil večji od vsakega drugega med razdobjem od meseca februarja 1921 šem. Bil je večji od septembrskega za \$20,000,000. Ali tudi oktobrski uvoz je bil večji od onega v mesecu septembru.

EVGEN DEBS NEVARNO OBOLEL.

Terre Haute, Ind. — Zadnji petek je napadla srčna bolezen sivolasnega voditelja socialistične stranke in večkratnega predsedniškega kandidata Evgena V. Debsa. Ti napadi so tako omajali bolniku zdravje, da se mu je bolezen poslabšala skoro do kritičnega stanja. Bivanje v atlantski zvezni jeji radi prepričanja v vojnem času je že dokaj postarnemu delavskemu voditelju, kakor splošno menijo, hudo izpekopalo zdravje.

OKRADEL JE KUKLUKVAŠ OPROŠČEN.

Kansas City. — (Fed. Press.) — Tat, ki je vlomil v prodajalno Charlesa Thompsona v tem mestu, kateri prodaja kuklucovski halje, kapuce in regalije, je bil oproščen, ko je bil pripeljan pred sodnika. Sodnik je mesto tatu prijel Thompsona, rekoč: "Vaša trgovina je prokleta slaba. Ni vredna, da jo ločimo pred tatovi. Najbolje je, da zaprete prodajalno in se peretate iz mesta."

AMERIŠKI BANKIRJI FINANCIRAJO VPOSTAVLJANJE NEMŠKE MONARHIJE?

Francoski viri javljajo, da skupina ameriških, angleških in nizozemskih bankirjev financira monarhistično protirevolucijo in vpostavljenje Hohenzollerncev. Rimski papež tudi deluje za monarhijo, ker smatra nemško republiko škodljivo za svojo politiko in boji se komunistov.

NEMČIJA JE ZAVRGLA MIROVNO POGODBO.

Francija je prva prekršila pogodbo s okupacijo Porurja, zato morajo Francozi izprazniti Porurje prej, predno bo Nemčija nadaljevala s plačili. — Kriza v Stresemannovi vladi.

IZVOZ ZA \$99,000,000 VEČJI OD UVOZA.

Washington, D. C. — V mesecu oktobru je bilo iz Združenih držav izvoženega blaga za \$402,000,000, dočim cenijo uvoz na \$303,000,000, kar dokazuje, da je bil izvoz za \$99,000,000 višji od uvoza. Tako je razvidno iz statistike, ki jo je izdal trgovski departament ta teden. Oktobrski izvoz je bil večji od vsakega drugega med razdobjem od meseca februarja 1921 šem. Bil je večji od septembrskega za \$20,000,000. Ali tudi oktobrski uvoz je bil večji od onega v mesecu septembru.

EVGEN DEBS NEVARNO OBOLEL.

Terre Haute, Ind. — Zadnji petek je napadla srčna bolezen sivolasnega voditelja socialistične stranke in večkratnega predsedniškega kandidata Evgena V. Debsa. Ti napadi so tako omajali bolniku zdravje, da se mu je bolezen poslabšala skoro do kritičnega stanja. Bivanje v atlantski zvezni jeji radi prepričanja v vojnem času je že dokaj postarnemu delavskemu voditelju, kakor splošno menijo, hudo izpekopalo zdravje.

OKRADEL JE KUKLUKVAŠ OPROŠČEN.

Kansas City. — (Fed. Press.) — Tat, ki je vlomil v prodajalno Charlesa Thompsona v tem mestu, kateri prodaja kuklucovski halje, kapuce in regalije, je bil oproščen, ko je bil pripeljan pred sodnika. Sodnik je mesto tatu prijel Thompsona, rekoč: "Vaša trgovina je prokleta slaba. Ni vredna, da jo ločimo pred tatovi. Najbolje je, da zaprete prodajalno in se peretate iz mesta."

AMERIŠKI BANKIRJI FINANCIRAJO VPOSTAVLJANJE NEMŠKE MONARHIJE?

Francoski viri javljajo, da skupina ameriških, angleških in nizozemskih bankirjev financira monarhistično protirevolucijo in vpostavljenje Hohenzollerncev. Rimski papež tudi deluje za monarhijo, ker smatra nemško republiko škodljivo za svojo politiko in boji se komunistov.

NEMČIJA JE ZAVRGLA MIROVNO POGODBO.

Francija je prva prekršila pogodbo s okupacijo Porurja, zato morajo Francozi izprazniti Porurje prej, predno bo Nemčija nadaljevala s plačili. — Kriza v Stresemannovi vladi.

IZVOZ ZA \$99,000,000 VEČJI OD UVOZA.

Washington, D. C. — V mesecu oktobru je bilo iz Združenih držav izvoženega blaga za \$402,000,000, dočim cenijo uvoz na \$303,000,000, kar dokazuje, da je bil izvoz za \$99,000,000 višji od uvoza. Tako je razvidno iz statistike, ki jo je izdal trgovski departament ta teden. Oktobrski izvoz je bil večji od vsakega drugega med razdobjem od meseca februarja 1921 šem. Bil je večji od septembrskega za \$20,000,000. Ali tudi oktobrski uvoz je bil večji od onega v mesecu septembru.

EVGEN DEBS NEVARNO OBOLEL.

Terre Haute, Ind. — Zadnji petek je napadla srčna bolezen sivolasnega voditelja socialistične stranke in večkratnega predsedniškega kandidata Evgena V. Debsa. Ti napadi so tako omajali bolniku zdravje, da se mu je bolezen poslabšala skoro do kritičnega stanja. Bivanje v atlantski zvezni jeji radi prepričanja v vojnem času je že dokaj postarnemu delavskemu voditelju, kakor splošno menijo, hudo izpekopalo zdravje.

OKRADEL JE KUKLUKVAŠ OPROŠČEN.

Kansas City. — (Fed. Press.) — Tat, ki je vlomil v prodajalno Charlesa Thompsona v tem mestu, kateri prodaja kuklucovski halje, kapuce in regalije, je bil oproščen, ko je bil pripeljan pred sodnika. Sodnik je mesto tatu prijel Thompsona, rekoč: "Vaša trgovina je prokleta slaba. Ni vredna, da jo ločimo pred tatovi. Najbolje je, da zaprete prodajalno in se peretate iz mesta."

AMERIŠKI BANKIRJI FINANCIRAJO VPOSTAVLJANJE NEMŠKE MONARHIJE?

Francoski viri javljajo, da skupina ameriških, angleških in nizozemskih bankirjev financira monarhistično protirevolucijo in vpostavljenje Hohenzollerncev. Rimski papež tudi deluje za monarhijo, ker smatra nemško republiko škodljivo za svojo politiko in boji se komunistov.

NEMČIJA JE ZAVRGLA MIROVNO POGODBO.

Francija je prva prekršila pogodbo s okupacijo Porurja, zato morajo Francozi izprazniti Porurje prej, predno bo Nemčija nadaljevala s plačili. — Kriza v Stresemannovi vladi.

IZVOZ ZA \$99,000,000 VEČJI OD UVOZA.

Washington, D. C. — V mesecu oktobru je bilo iz Združenih držav izvoženega blaga za \$402,000,000, dočim cenijo uvoz na \$303,000,000, kar dokazuje, da je bil izvoz za \$99,000,000 višji od uvoza. Tako je razvidno iz statistike, ki jo je izdal trgovski departament ta teden. Oktobrski izvoz je bil večji od vsakega drugega med razdobjem od meseca februarja 1921 šem. Bil je večji od septembrskega za \$20,000,000. Ali tudi oktobrski uvoz je bil večji od onega v mesecu septembru.

EVGEN DEBS NEVARNO OBOLEL.

Terre Haute, Ind. — Zadnji petek je napadla srčna bolezen sivolasnega voditelja socialistične stranke in večkratnega predsedniškega kandidata Evgena V. Debsa. Ti napadi so tako omajali bolniku zdravje, da se mu je bolezen poslabšala skoro do kritičnega stanja. Bivanje v atlantski zvezni jeji radi prepričanja v vojnem času je že dokaj postarnemu delavskemu voditelju, kakor splošno menijo, hudo izpekopalo zdravje.

OKRADEL JE KUKLUKVAŠ OPROŠČEN.

Kansas City. — (Fed. Press.) — Tat, ki je vlomil v prodajalno Charlesa Thompsona v tem mestu, kateri prodaja kuklucovski halje, kapuce in regalije, je bil oproščen, ko je bil pripeljan pred sodnika. Sodnik je mesto tatu prijel Thompsona, rekoč: "Vaša trgovina je prokleta slaba. Ni vredna, da jo ločimo pred tatovi. Najbolje je, da zaprete prodajalno in se peretate iz mesta."

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE... LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

"THE ENLIGHTENMENT" Organ of the Slovene National Benefit Society.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$8.00 per year.

BRITSKI PARLAMENT RAZPUŠČEN.

Novo volitve dne 6. decembra t. l.

Meščanska politična situacija v Veliki Britaniji je spremenjena. Iz dogodkov je sklepati, da so se izvršili novi kompromisi in protikompromisi med buržoaznimi političarji.

Lloyd George je še pred kratkem potoval po Ameriki in je govoril na veliko shodih. Pred njim so bili drugi vodilni britski politiki v Ameriki.

Ze zdaj se slišijo glasovi, da Asquit prevzame vodstvo skupaj skovane liberalne stranke le po imenu in da se kasneje umakne Lloyd Georgru.

Konzervativci so seveda v veliki stiski. Obljubili so veliko, storili pa niso ničesar za ljudstvo. Delavska stranka je po vsej pravici očitala konzervativcem.

Delavska stranka je od dne do dne množila svoje pristaše. Liberalci so videli, kako narašča moč delavske stranke. Bal so se, da ta moč nekega dne tako naraste, da bo večja od moči od vseh britskih buržoaznih strank.

Nekateri prerokujejo, da ima delavska stranka izgled, da zmaga pri prihodnjih volitvah in porazi vse buržoazne stranke. Seveda so to le prerokovanja.

Brez dvoma bo delavska stranka iz tega volilnega boja prišla pojačana, kajti britsko delavstvo je spoznalo, kolike vrednosti je zanje politična akcija in to spoznanje je prodrlo v najširše britske delavske mase.

Britsko delavstvo je dozdej pokazalo, da zna obdržati, kar si je priborilo, in zagadelj je upanje upravičeno, da v bodočem volilnem boju ne obdrži le pridobljenih postojank.

Na volilno bitko v Veliki Britaniji so uprtili pogledi vsega razredno zavednega delavstva, ki je prepričano, da za delavce ne zadostuje samo delavska strokovna organizacija, ampak da morajo biti delavci organizirani tudi politično kot razred.

JAVNA GOVORNICA.

Glasovi članov S. N. P. J. in čitateljev Prosvete.

Sommeret, Colo. — Pred časom sem čital v "Meteoritih" izraz ekonoma Richarda M. Boeckela, ki pravi, da morajo delavci pobijati kapitalizem s kapitalom.

Marsikateremu delavcu se vidi to nes pametno in misli si: kako bi se delavec vendar zoperstavil svojemu nasprotniku, ko nima drugega kot borno življenje.

Kapitalisti niso bili rojeni milijonarji, razun, če je bil njih oče milijonar. Vsi tudi niso bili ljudaki izkoriščevalci, pač pa so postali pozneje, ko so se pridružili njih kapitalističnim družbam.

Delavske boritlje, ki so res delali za delavstvo, a ko niso imeli dovolj uspeha od delavske strani, so se izneverili in delali v prid kapitalizmu.

Videl sem delavske boritlje, ki so res delali za delavstvo, a ko niso imeli dovolj uspeha od delavske strani, so se izneverili in delali v prid kapitalizmu.

Ali ni morda ravno teh 4.250.399 glasov neposredno povzročilo svetovno vojno? Nemški kaiser in drugi kapitalisti so videli socialistično gibanje v Nemčiji.

Preteklost nam kaže, da vojna naredi vedjo zmešnjavo med delavci. In ravno to se je kapitalizem poslužil za uničenje delavskega gibanja.

Vojna pomeni za kapitaliste profit. Do danes so bile večinoma vse vojne radi verskega fanatizma ali kapitalizma in zato so omenjeni tudi imeli koristi od njih.

Nemško delavstvo je gradilo skozi dolgo dobo tovarne za strelivo orodje in strelivo in dalo isto kapitalizmu v roke. Krupp, ki je lastoval največje tovarne za topove, je bil pred kratkem navidez obsojen od francoskih kapitalistov na 15-letno ječo, a danes je na prostem.

Slišal sem že marsikaterega delavca, ki je rekel, da svet ne more drugače eksistirati kot da sta dva razreda: delavci in kapitalisti.

Meteoriti.

Nemčija, postavljena na glavo, se še otepa in kriči, da še živi.

Čikaška "Daily News" je imela zadnje dni zanimiv članek o "treh Rusijah". Na kmetih še živi stara Rusija.

V mestih žive takozvani "nepovei", nova buržoazija, katero je rodila nova gospodarska politika. Nepovei so privatni trgovci in lastniki, oziroma najemniki delavnice, ki se trudijo, da bi si ustvarili privatna premoženja.

Tretja Rusija pa je nova Rusija, ki je zrastle iz revolucije. Ta Rusija raste v industrijskem življenju in na kmetih, v šoli, literaturi in umetnosti.

Delavske banke, ki jih je danes že več v Ameriki, so začetek boja. Za njimi moramo slediti z industrijskimi podjetji.

Eno tako oljno podjetje je že ustanovljeno, in sicer z večino slovenskih delavcev, ki lastujemo čez 2000 akrov zemlje ter je vseh 25 lastnikov.

Parlamenti kapitalističnih držav — otroci toliko slavljene demokracije — so postali prave depke. Vse propada, vse; vse, kar je starega in nepotrebnega, umira, vse. Agonija — diktature, revolte, fašizem, krize, krahi — bo morda trajala še par let, morda par desetletij.

SLIKE IZ NASELBIN.

Detroit, Mich. — Umrli je rojak Frank Stern po operaciji na želodec v bolnišnici dne 30. oktobra. Tu se je pečaril dve leti in zapušča več bratov in sester v Ameriki ter mater in sestro v Jugoslaviji.

Slovenci tu jako pogrešamo skupnega pokopališča, a da bi imeli svoje pokopališče, nas je premalno. Čisto lahko pa bi kupili večje loto na pokopališču.

Kot so zdaj Sloveni pokopani skupnega pokopališča, a da bi imeli svoje pokopališče, nas je premalno. Čisto lahko pa bi kupili večje loto na pokopališču.

Do zdaj seveda še nismo čutili potrebe skupnega pokopališča, ker je nasebina še mlada in rojalki so večinoma še mladi. A to ne

Meteoriti.

Nemčija, postavljena na glavo, se še otepa in kriči, da še živi.

Čikaška "Daily News" je imela zadnje dni zanimiv članek o "treh Rusijah". Na kmetih še živi stara Rusija.

V mestih žive takozvani "nepovei", nova buržoazija, katero je rodila nova gospodarska politika. Nepovei so privatni trgovci in lastniki, oziroma najemniki delavnice, ki se trudijo, da bi si ustvarili privatna premoženja.

Tretja Rusija pa je nova Rusija, ki je zrastle iz revolucije. Ta Rusija raste v industrijskem življenju in na kmetih, v šoli, literaturi in umetnosti.

Delavske banke, ki jih je danes že več v Ameriki, so začetek boja. Za njimi moramo slediti z industrijskimi podjetji.

Eno tako oljno podjetje je že ustanovljeno, in sicer z večino slovenskih delavcev, ki lastujemo čez 2000 akrov zemlje ter je vseh 25 lastnikov.

Parlamenti kapitalističnih držav — otroci toliko slavljene demokracije — so postali prave depke. Vse propada, vse; vse, kar je starega in nepotrebnega, umira, vse. Agonija — diktature, revolte, fašizem, krize, krahi — bo morda trajala še par let, morda par desetletij.

Meteoriti.

Kako", zavdije radi nra- ljene svoje učenosti. In pojasnjeval sem mu zmagajočemu z glavo, da moramo delavci imeti take družine, kot smo jih sposobni rediti ter paziti se, da so naša deteta zdrava telesno in sposobna za razvoj v inteligentno ljudstvo.

Jordanville, N. Y. — Moja želja je, v časih kaj napisati v Prosveto, a človek ni vedno enak, da bi se lahko pripravil. Danes smo pač vsi, ki si moramo v potu obraza služiti kruh tako utrujeni, da nam ni močogoče pripravljati se k pisanju.

Ko to pišem, se spominjam, kako sva pred desetimi leti sedela z nekim možakom v eni strani mize. Bil je tako vnet za posvetno čast, da mu skoraj ni bilo priti do besede.

Do zdaj seveda še nismo čutili potrebe skupnega pokopališča, ker je nasebina še mlada in rojalki so večinoma še mladi. A to ne

Žarišče civilizacije sta nekod bila Egipt in Babilon; potem je bila Kreta in za njo Atene; potem je bil Rim; potem je bil Pariz, Berlin in London. Zdaj smo na pragu dobe, ko se žarišče pomika v Moskvo.

Amerika je odrastek zmešč Rima in Londona. Mogočna trdnjava kapitalizma je Amerika; stala bo še, ko stare Evrope ne bo več, ali tudi Amerika ne uide zapisani usodi.

Tudi tu se pojavljajo znamenja, na katere opozarja finančni kritik George W. Hinman.

"Kje je zaupnost ameriškega ljudstva v business, kakršna je bila pred vojno?" vprašuje Hinman in potem toži, da ljudje vedo no manj zaupajo podjetniškim družbam in trg delnic je od dne dne bolj klaverna.

"Človek brez Boga je zver," piše ljubi pater. Zadnja vojna med krščanskimi državami je na debelo dokazala, da tudi človek z Bogom je slabši od zveri.

Žal, konstatirati je treba, da je velika razlika med šimpanzi in tistimi patri, ki so se zagrizli v kožo slovenskega delavca v Ameriki.

Kadar bo sveta stolica delila nagrade za oštarijako smerjanje, tedaj bobi Kazimirov štab prvo nagrado.

"Trideset let se delamo za katoliški tisk med ameriški Slovenci in še danes po tolikih letih nimamo močnega katoliškega tiska."

"Sicer je itak vsa Evropa (torej tudi s papežkim Rimom vred!) — Op. K. T. B.) sgrajena na lahi in slepariji."

S temi besedami si je pater sam odgovoril na svoje vprašanje: zakaj smo nazadnjaki?

Največji slepar je tisti, ki hoče nčiti delavce unionizma, sam pa tiska list brez union labela, torej skebski list!

K. T. B.

Kako", zavdije radi nra- ljene svoje učenosti. In pojasnjeval sem mu zmagajočemu z glavo, da moramo delavci imeti take družine, kot smo jih sposobni rediti ter paziti se, da so naša deteta zdrava telesno in sposobna za razvoj v inteligentno ljudstvo.

Slovenci v Detroitu, ne pozabite podpirati Slovenski narodni dom. — A. Janesich.

Jordanville, N. Y. — Moja želja je, v časih kaj napisati v Prosveto, a človek ni vedno enak, da bi se lahko pripravil.

Ko to pišem, se spominjam, kako sva pred desetimi leti sedela z nekim možakom v eni strani mize. Bil je tako vnet za posvetno čast, da mu skoraj ni bilo priti do besede.

Do zdaj seveda še nismo čutili potrebe skupnega pokopališča, ker je nasebina še mlada in rojalki so večinoma še mladi. A to ne

AMERIŠKA VLOGA SLAVNA, NE PA NEOBASTNA

Kansas City, Kans. — Zatrđitev Woodrowa Wilsona, češ, da je Amerika igrala slavo in nečastno vlogo od svetovne vojne sem, je izpodbil senator James A. Reed iz Missouru, ko je imel govor pred Ameriški legijo na dan vojnega premirja.

"Jaz pa pravim, da je Amerika napisala pred-vojno, med njo in po njej stran najplemenitejšo zgodovino, zakaj, Amerika je igrala veliko in plemenito vlogo med vsem omenjenim časom."

Oslavske novice.

(Federated Press.)
Trudničarji v Los Angelesu se
možejo podati Gompersu.

Stavka v ječi končana.
San Quentin, Cal. — Najnovejša
stavka jetnikov proti priganja-

Brezposelnost v zapadni Kanadi.
Winnipeg, Man. — Sezonske žetve
v Kanadi je končana in na tisoče

Mehaniki prejeli drobtino poviška.
Chicago, Ill. — 12.000 delavcev
v delavnicah Chicago, Burlington

I. W. W.-isti zavračajo obdolžitve,
da so "detektivski".
Chicago, Ill. — Delegatje petnajste
letne konvencije I. W. W.,

Sam Forbes, predsednik izvršnega
odpisa I. W. W., je po
ročal delegatom, da je odbor takoj,

O človeku, ki mu je zrastle rog
na glavi!
Melbourne, Avstralija, 15. nov. —

Nov prapor Sovjetske Rusije.
Moskva, 14. nov. — Kongres
sovjetske federacije, ki je zaključil

Rusko lito prišlo v Italijo.
Genova, 15. nov. — Ruski parnik
ki je dospel iz Novorosijska,

AMERIŠKE ŽETVE NARASTLE
ZA 2 MILIJARDI, PRAVI
WALLACE.

(Nadaljevanje s prve strani.)
ki," je rekel. "In sicer tako, da
bi nosila vlada tisto breme, ne pa

Govoreč v svojem imenu, ne pa
za administracijo, je dejal, da je
splošni načrt, kakor obrazloženo,

Izpodbijaje obdolžitve, češ, da
so kmetje zelo radikalni, je rekel
Wallace:
"Nikar ne govorite o radikalizmu

Pečaje se z odnosi poljedelstva
do trgovine in blagostanja je rekel:
"Temelj našega narodnega življenja

ZAKAJ JE PRENEHAL IZHAJATI
"LEADER"

(Nadaljevanje s prve strani.)
rejo kaj, da bi se ne zahvalili ti-
stim, ki so posvečali svoje delo

To optimistično upanje je bilo
izraženo tudi na konferenci delav-
skih tiskovne družbe v nedeljo dne

Medtem pa se je raznesla po
mestu govoric, da prične začetkom
meseca januarja 1924 izhajati

Nemški socialisti prehajajo na
levico.

Berlin. — (Fed. Press.) — Levičarji
v socialdemokratski stranki
v Berlinu in provinci Brandenburg

Irski pesnik dobil Noblevo nagrado.

Stockholm, 15. nov. — Noblevo
nagrada za literaturo za leto 1924
je bila prisojena irskemu pesniku

Najnovejši francoski kanon.

Pariz, 15. nov. — Francoski zadrž
preizkušajo nov top za večališču
Gavres blizu St. Lazaire. Top je

Zgodovina političnih
strank Združenih
držav.

New York. (Jugoslovanski od-
delek FLIS.) — Politična zgodovina
Združenih držav se zaporedoma

Ta kratki zgodovinski pregled
o početku obeh večjih strank
nekoliko omejuje, se ne demokrate
zopet ojačali. Proti koncu mi-
nulega stoletja so demokrate zopet

Mnogo manjših strank se je
pojaviло tekem obstoja te republi-
ke, ali niti ena ni kedaj dobila
svezne vlade v svojo kontrolo.

Eden izmed zadnjih večjih po-
kusov zmagati proti obema vladajo-
cima strankama je bil napravljen

NOVICE IZ JUGOSLAVIJE.

Za babjeverne. V selu Mahavljani
so slavili praznik sv. Franje.
Prišlo pa je neurje in ljudje so

Trgovina z dekleti. V Subotici
je bila aretirana Katica Majdoh iz
Zlatarja, ki je trgovala z dekleti.

Detomorika. Marija Dolen,
članica Marijine družbe v Trzinu,
je porodila nezakonsko dete in ga

V sarajevski tobačni tovarni so
prišli na sled velikim ponevar-
bam. Nekaj uradnikov in usluž-
bencev je kradlo ko srake. Ni ču-
da potem, če kadimo tak tobak,

Kostanjevica. V nedeljo, dne 28.
oktobra okoli 8 ure zvečer je iz
nepojasnih vzrokov priletelo go-
retci na podu posestnika Lovčeta

ki jih je vzbudil bratomorni boj,
nekoliko poleglo, se ne demokrate
zopet ojačali. Proti koncu mi-
nulega stoletja so demokrate zopet

Mnogo manjših strank se je
pojaviло tekem obstoja te republi-
ke, ali niti ena ni kedaj dobila
svezne vlade v svojo kontrolo.

Eden izmed zadnjih večjih po-
kusov zmagati proti obema vladajo-
cima strankama je bil napravljen
pod vodstvom Theodora Roosevelta;

Za babjeverne. V selu Mahavljani
so slavili praznik sv. Franje.
Prišlo pa je neurje in ljudje so

Trgovina z dekleti. V Subotici
je bila aretirana Katica Majdoh iz
Zlatarja, ki je trgovala z dekleti.

Detomorika. Marija Dolen,
članica Marijine družbe v Trzinu,
je porodila nezakonsko dete in ga

V sarajevski tobačni tovarni so
prišli na sled velikim ponevar-
bam. Nekaj uradnikov in usluž-
bencev je kradlo ko srake. Ni ču-
da potem, če kadimo tak tobak,

Kostanjevica. V nedeljo, dne 28.
oktobra okoli 8 ure zvečer je iz
nepojasnih vzrokov priletelo go-
retci na podu posestnika Lovčeta

Slovenska Narodna Podporna Jednota
Ustanovljena 9. aprila 1904.
Inkorp. 17. junija 1907 v državi Illinois.
GLAVNI STAN: 2857-89 SO. LAWNDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.
Izvrševalni odbor:
UPRAVNI ODSEK:
Predsednik Vincent Calnar, podpredsednik Andrew Vidrih...

ZA KUHANJE PIVA
DOMA
Imamo v zalogi slad, melj, sladkor
in vse druge potrebščine. Poskusite
in se prepričajte, da je doma pri nas,

FRANK OGLAR,
8401 Superior Avenue, Cleveland, O.
Domače prekajene
KLOBASE
Izdelujem in razpošiljam fine pre-
kajene klobase z česnovim okusom

COLUMBIA GRAMOFONE
od \$30.00 — \$250.00.
VELIKA ZALOGA PLOŠČ V VSEH JEZIKIH
Imam nove zaloge nemških importiranih "Homobord" rekorderov.
Brezplačne cenike dobite pri:
Victor Navinšek, 331 Creeve St., Conemaugh, Pa.

Božič,
CAS LEPIH SPOMINOV JE PRED DURMI.
Ta praznik vzbuja pri vsakem dolžnost, da se s kakim denar-
nim darilom spomni svojih sorodnikov, prijateljev in znancev v stari

O koleri na Kranjskem.

Zbornik Matice Slovenske
XIII. rvezek iz leta 1911.

Sestavil Franc Kobal.

(Dalje.)

Dočim je Francoska že l. 1802. v Parizu sestavila svoj posebni zdravstveni svet, ki je gledal na to, da so se po državi ustanovljali zdravstveni zavodi in da se je smotreno delalo na zboljšanje zdravstvenih razmer sploh, je Avstrija pa že izza razsajanja kuge imela svoje posebne zdravstvene komisije, ki so bile gubernijskih (kasneje nameštništvom) ter okrajnim gosposkam (kasneje okrajnim glavarstvom) dodeljene, toda te komisije so poslovale le v posebnih slučajih (kuga, kolera, legar in druge epidemije etc.) in so imele edinole navetovno pravico, izvrševala pa je vse zdravstvene neredbe vlada sama. Sestajale so te komisije iz deželnega zdravstvenega poročevalca ali deželnega zdravilskega svetnika in iz 4 do 6 od vlade imenovanih prisednikov. Pravice do izvrševanja ti sveti niso imeli. Sličen zdravstveni svet je bil prideljen ministrstvu.

Očitno je torej, da je bilo v obče za zdravstvo kaj slabo poskrbljeno. Nihče se ni zanimal, izvedel, ali je porazsajala ta ali ona epidemija. Pa kako naj bi v tem slučaju v resnici izdatno zalegle tudi najboljšje zdravstvene neredbe, če je primanjkovalo zdravilskih zavodov, zdravnikov in potrebnega denarja. Neorganizovano zdravilstvo te dobe ni moglo in ni moglo ukreniti nič trajno uspešnega. — Mesta z lastnim statutom so pač imela po enega ali tudi po več mestnih zdravnikov, ki so jih navadno imenovali mestne fizike, bili pa so do malega tako revno plačani (prejemali so 300—400 gld. letne plače), da so hočeš nočeš morali zanemarjati svoj fizikatski posel in si pomagati z zasebnim zdravljenjem, če so hoteli živeti. Razumljivo je, da niso mogli z vneto delovati na zboljšanje zdravstvenih razmer dotičnega mesta in najsi bi njihove instrukcije še tako poudarjale to stran njihovega posla.

O gojenju zdravstva po kmeth

se niti govoriti ne more. Zdravnik bi lahko sošel na prste, bolnice pa še laže. Po navadi so po kmeth zdravili ranocelzniki, ki pa so bili kaj malo naobraščeni, tako da so komaj zadoščali za prvo pomoč ponesrečenecem.

Za mesto Ljubljano je strah pred kolero l. 1831. izval prvo oblasno zdravstveno instrukcijo, ki pa je obveljala še le leta 1836, ko je po Avstriji drugič zaplesala kolera: toliko časa je potreboval ta načrt, predno je mogel, prepotovati vse višje oblasne pisarne, postati veljavni.

Na bolje se je v Avstriji obrnilo še le l. 1850, ko se je zdravilstvo povsem preosnovalo, prazprav šele uredilo. Tedaj so se po pruskem zgledu tudi pri nas ustanovili stalni zdravstveni sveti, ki so imeli nalogo, poskrbeti za zboljšanje zdravstvenih odnošajev sploh. Teda o tem kasneje.

Ob takih razmerah se torej ne bodemo čudili, da je vest o velikih morilkah kolere tudi na Kranjskem povzročila velik strah, prav tako, kakor ga je povsodi, kjer se je pojavila kolera. Tako je n. pr. "Preussische Staatszeitung" št. 1. 1835. (14. sept.), poročala iz Genove v Italiji: "Naše mesto kaže nad vse žalostno lice. Prodajalnice so zaprte, ulice so prazne. Kdor že mora na ulico, hodi s povečeno glavo, robec stiskaje pred usta, da ne bi vdihal kužnega zraka. Vaak hip naletiš na mrliče ali na umirajoče in kdor pride mimo njih, izpljune in stisne stekleničico z dišavami ali s kafro pod nos. Vendar pa nihče neče verjeti, da se kolera nalezje z dotikanjem, in zato strežejo bolnikom brez strahu, pa tudi brez uspeha. Vsa zdravila so brez koristi, ozdravljive tisti, ki je krepkejši, nego je bolezen. Mnogo jih bolezen poberete tekom tresh in pol ure, drugi se bore dalj časa. Ali tri četrtine obolelih jih umre. Po vseh trgih požigajo velike grmade, da bi očistili zrak, čeprav doslej še ni bilo uspehov." — Da slične vesti, ki so tedaj prihajale z vseh koncev, niso ravno zmanjševale strahu, je jasno.

Zdaj, ko smo obširno govorili o varstvenih odredbah, kakršne je bila zoper kolero zaukazala državna oblast, in pa o zdravilnih sredstvih, kakršne so izumljali tedanji večji ali manjši modrijani, treba, da pogledamo še to, kak-

šno je bilo njihovo mnenje o bistvu kolere.

Dr. Kovatsch nam v svoji zgoraj navedeni knjigi poroča, da si je večina tedanjega učenega sveta nastanek epidemij, kolere prav tako kakor kuge, izkušala tolmačiti iz takozvanih kozmističnih vplivov (vplivov neba in zemlje). Govorili so učeniški o nekaki constitutio pestilenz (o strup raznašajočem stanju), o nekem genius epidemicus o bolezensko pospejujočem žinitelju in bili mnenja, da je izbruhe epidemij v prvi vrsti pripisovati posebnemu vplivu solca in lune, pianotv, solčnih in luninih mrkov, proti katerim se človek seveda ne more zayrovati. Šele ko se je kolera 1831. širila s toliko hitrijo in morila s toliko krutostjo, so učeniški resno začeli misliti na to, ali epidemij morda vendarle ne povzroča kdo drug nego ti isti tajnostni kozmiško- telarski vplivi, ki prav za prav niso bili nič drugega nego ušeno donesča beseda, ki pa ni razodevala nikakega določnega pojma. In začeli so nervozno iztikati za kletim povzročiteljem, tako nervozno, da se je marakomu ob dobri volji razbil hladni predurek. Tako se je tedaj pojavila cela nebrojna vrsta najraznoličnejših mnenj in trditvev in začel se je prepir; obsegajoč ves kulturni svet, ki se niti tčdaj ni hotel prav poleči, ko je 1883 dr. Robert Koch odkril pravega povzročitelja kolere, takozvani komabachi, in ko je bakteriološka veda natančno in nepobitno dokazala njegova svojstva.

Leta 1830, so o bistvu kolere in o njeni nalezljivosti vedeli tako malo, da so, kakor pripoveduje dr. Sentimer, na Buskem 10—15 bolnikov posadili v eno in isto kad in jih kopal v eni in isti vodi. Nič jih ni motilo, da so bolniki v to vodo bljuvali, da so vanjo bli njihovih odpadki in da so skoro vsakega iz nje izvlekli na pol mrtvega. Da bi bil kdo vodo izlil, prišel s sveže pogrete, izpral kad i. d., nikomar ni prišlo na misel in bi dalo preveč opraviti. In, prstavlja dr. Sentimer, tako so ni godilo samo na Buskem, temveč tudi drugod. — Dr Sentimer sam je bil mnenja, da se kolera ne nalezje tako kakor kuga, marveč z dotikanjem; zato ob dovoljni previdnosti ni nevarno, sreči za kolero oboletim. Torej je Sentimer

učil popolnoma prav, to pa, kakor sam zatrjuje, zato, ker se ni dal preseljeti angleškim zdravnikom, ki so s bili iz Vzhodne Indije v Evropo prinesli najneverjetnejše izmišljotine in laži o koleri. Ti angleški zdravniki so namreč trdili, da kolero razširja neka kužna plinasta snov, nekak mijazma, ki ga raznaša zrak; zato da kolero nalezemo, žesamo čje pridemo v bližino okuženca ali v njegovo s kužnim mijazmom prepojenjo ozračje. Razume se, da je ta trditev ljudi močno oplašila in da se nihče prav ni upal v bližino bolnikovo. Od tod tudi tisti znameniti nasveti, naj se kurijo velike grmade, da se prekadi in očisti zrak, ali celo, da naj se s topovi strelja v kugnozni zrak, da se ta-le prežene. Tako je tudi dr. Hufealand l. 1831. o koleri nalezje po zraku.

(Dalje prihodnjič.)

Razno.

Rusko žito za Avstrijo. Prejšnji mesec je prispela v Trst prva ladja, ki je pripeljala iz Rusije žito za Avstrijo.

Rusija je pričela izvažati žito. Od 15. avgusta do dne 10. oktobra je izvozila Rusija preko 8 milijonov pudov (ali preko 128 milijonov kilogramov) žita. Od tega je šlo pet milijonov pudov (en pud je 40 funtov ali 16 kg) v Nemčijo, dva milijona na Holandsko in po pol milijona na Dansko in Finsko.

Narodi in hrana. Ravnatelj londonskega zavoda za hrano je izjavil pred par dnevi na neki konferenci svoja opazovanja, kako da jedo posamezni narodi. "Najbolj umno jedo Francozi", je dejal, "nervoznost po znanstveni metodi. V tem oziru jih nihče ne prekosil in to je vzrok njihove velike življenske sile. Nemci so pa veliki požeruhi in vsaj pred vojno niso jedli, temveč žrli. Z neizmerno jedjo uničujejo svoj telesni razvoj. Angleška kuhinja je nad vse dolgočasna in ne more ostati brez vpliva na posameznika in na narod za Angleško bi pomenila reformnih kuhinje naravnost preporod."

V 2—3 tednik dobim lep staro-krajski

KALENDAR
za leto 1924 in ga vsakomu, ki mi pošlje svoj naslov

BREZPLAČNO
pošljem.

Denarne pošiljatve za
BOŽIČ in NOVO LETO
hitro in gotovo.

Pišite pa moj cenik.

EMIL KISS BANKIR,
133 Second Ave.,
NEW YORK CITY

Dopremljam rojake iz starega kraja. "Affidaviti."

POTNIŠKI ODELEK!
HRANILNI ODELEK!

POŠILJANJE DENARJA ZA BOŽIČ

Gotovo tudi letos ne bodeste pozabili svojcev v starem kraju, temveč jim bodeste poslali prameren denarni dar za božične praznike! Čim prej opravite to opravilo, toliko bolj!

Naša banka je ukrenila vse potrebno, da ludo njene božične pošiljatve hitro in točno dostavljene prejemnikom.

Denar lahko pošljemo POTOM POŠTE in POTOM BRZOJAVNEGA PISMA.

Denar poslan potom nas je plačan prejemniku na njegovi domači pošti brez vsakega odbitka.

DOLARJE v JUGOSLAVIJO pošilja naša banka potom pošte ali brzojava!

NAŠE CENE so vedno med najnižjimi. Prepričajte se!

V STARI KRAJ — za Božič! Ako ste Vi med onimi, ki nameravajo praznovati Božič v starem kraju, potem je v Vašo korist, ako se poslužite trdko, ki je znana po točni in solidni postrežbi.

Ako ste namenjeni dobiti tega iz starega kraja, nam pišite po nadaljnjaja pojasnila.

SLOVENSKA BANKA
Zakrajšek & Češark,
70 — 8th Ave., New York, N. Y.

Lepo opisan požar.

V angleškem provincijalnem mestu je gorelo. Vse je bilo pokonci. Glavni urednik lokalnega časopisa ni imel nobenega poročevalca svojega regularnega štaba pri rokah, da bi ga postal na pogorišče za poročevanje. Zelo novo angažirani družabni urednik je bil doma, in njega je poslal, naj gre poročevati.

Družabni urednik je izvršil svoj posel in nekaj ur nato že izročil poročilo glavnemu uredništvu s sledečim opisom požara:

Na domu gospoda in gospe Sniff na Dash cesti smo imeli krasen požar. Navzoče je bilo veliko število ljudstva. Gospa Sniff, ki je ravnar nakodrala svoje lase, je bila ljubka pri begu v lepi svileni jopici. Ognjegasei so bili v lepih višnjevitih uniformah, ki so jim dobro pristojale. Tudi vreme je bilo krasno, prav kakor se spodobi za take slučaje. Radi ognja je gospa Jonesova odprla svojo hišo gospe Sniffovi in njenima ljubkima heerkama. Od mnogih strani je bilo čuti, da je bil požar

eden najkrasnejših dogodkov Stal je najmanj \$25.000.

Delavski list je sila, s katero računsa vaš nasprotnik.

SEVERA'S
KAŠELJ

Je vendar neprijeten znak in se ga ne sme zanemarjati. Uživajte

SEVERA'S COUGH BALSAM,

kateri olajša kašelj te odvrti mogoče trpljenje. Je ravno tak Čober za odrasle kakor za otroke.

Cena 25 in 50 centov.

Vprajšajte po lekarnah.

SEVERA'S COLD AND GRIP TABLETS

zoper prehlad, gripo in za odpora pri glavoboli valed prehlada.

Cena 50 centov.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

Visoška kronika.
DR. IVAN TAVČAR.

(Dalje.)

V zimah je strojarjev Valentin poučeval tudi otroke, da bi se navadili brati in pisati. Pravijo, da je bil nekaj časa še celo učitelj v šoli bratovščine sv. Rešnjega Telesa, da je pa to dobro službo, in najsi mu je nesla na leto celih šest goldinarjev, opustil, ker so predstojniki silihi na to, da bi zahajal tu in tam v cerkev. Zapisati moram, da je Valentin svoje učence hudo tepel in veliko za lase vlekel. Branje in pisanje pa nam je za silo le vtepel s svojo palico.

Pozneje, ko sem prišel v svet, sem svoje znanje še popolnil. Sedaj pišem prav spretno, čitam pa bolj slabo, ker so mi opešale oči, morda od rauce, morda od štrapaca, katerega sem prenašal v številnih bataljah, pri katerih nas je vodil gospod Eugenius, vse slave vredni princa Savojski.

Po preteku tresh let mi je sporočil oče Polikarp, da upa, da sem se že kaj pridela naučil in da Visoko ne more več pogrešati dela, kakor ga sme in mora zahtevati gospodar od svojega prvorojenega sina. Prišel sem zopet domov in pričel delati na polju, v hlevu in kjer je bilo treba. Tudi sem dobil vse orodje, kakor ga potrebuje kovač. Koval sem pa le toliko, kolikor je bilo treba za gospodarstvo, bodisi da se je moralo kaj popraviti ali pa kaj novega napraviti, kakor to pač zahteva poljedelstvo.

Tisti čas je bil brat Jurij poslan v Ljubljano, da bi se šolal pri očetih jezuitih. Ostal je samo štiri leta v mestu, ker imajo vsi tisti, ki se rode na Visokem, več moči v rokah nego v glavah, tako da se raje trudijo po polju, kot pa po šolskih hlopeh. Tudi pri Jurju se je to izkazalo in jezuiti iz Ljubljane so pisali, da ga nočejo več imeti. Oče je radi tega pisano gledal in Jurja nekaj časa prav grodo držal v strahu. Ker pa se mu je rad podvrgel in opravil vsako delo, smo bili kmalu zadovoljni, da je prišel domov.

Tako bog vse prav naredi!

1905.

III.

Prvi kot slej mi je bil oče lud zapovednik. Tako so pretekla štiri leta. V tem času sem opazil, da sem si polagoma pridobil zaupanje očeta in njegovo zadovoljstvo. Vse visoki starosti se pa vendar ni zmanjšala njegova divjost, česar bi vsicer otrok o svojem roditelju ne smel zapisati. Kadar se je napil vina, je bilo pametno, iti mu s pota, kakor se gre s pota razdraženemu živincetu na paši. Ali resnica je, da se je prevečkrat pripetilo, da je visoški gospodar pil čez mero.

Ko se je približal sedemdesetem letu življenja, je pričel Polikarp Khellan tvoriti vino z Vipavskega in od drugod ter kupčevati z njim, ker je ljudstvo v tistih dneh, ko se je bila žežela že nekoliko okrepeala od nemške vojske, rado popivalo; bilo je v vsakem selišču plynice, da jih je

kar ostajalo. Mnogokrat je oče odgovoril v Vipavo — takrat smo imeli na Visokem tri pare močnih in dobro rejnih tovornih konj — ter vselej privlekel nazaj mnogo posede, napolnjene z vinom.

Slišali smo in izvedelo se je, da stari mož ni opravił tvorca, da bi se ne bil kje v vinških gorcah spril in stebel. Govorilo se je celo o težkih pohabljenjih in nekolkokrat bi bil skoraj padel v roke grajskemu glavarju Lantheriju, da se ni še o pravem času poravnal z rodbino poškodovanega ter ji založil težko odškodnino, glavarju pa izdatno odkupnino. Take poravnave so pri nas v navadi: revež, ki nima denarja, pride v zapor, bogatin pa se pri graščaku in rodbini odkupi, kakor je pravica, ki bi morala biti za vse enaka, potolažena. Dozdeva se mi, da take reči ne bi smele biti na svetu, — ker so pa koristile mojemu očetu, ne bom več pisal o njih.

Ali nikdar nisem povpraševal očeta, kake dogodke je doživel na Vipavskem, in vem tudi, da bi mi ne bil o tem ničesar povedal. Bolelo me je pa, da je jenal s sabo brata Jurja, in prav močno sem se prestrašil, ko sem opazil, da se je fantalin v slabi družbi privadil vina; da ga je pil kakor vodo, ki je vendar najboljša pijača na svetu.

Tako je tekel čas od leta do leta in živeli smo, kakor živi kmet na svojem posestvu, kjer malokdaj posebnega doživl.

Štelo se je leto 1690., v katerem se je šestindvajsetič ponovil god sv. Izidorja. Dobro sem bil zrastel in tudi na dpsi nisem pešal. Vsaj gospod Karel Ignacij v Poljanah me je čisto pohvalil ter me stavil za vzgled drugim mladeničem.

Neke nedelje popoldne, ko je hiša in družina počivala, mi je ukazal oče, da naj hodim z njim.

Pejal me je na kraj, kateremu pravimo "Osojnik" in ki leži pod gozdom nad Visokim. Ravnoisto leto so bili posekali bukve na Osojniku, štore pa smo z ognjem pokončali, da se je napravila rodovitna njiva za rž in pšenico, ker človek ne more živeti od bukovega listja, pač pa čedno živi od zlatega klasja.

Na tratino tik nove njive je legel stari mož, pograbil z roko šop trave ter ga zasukal, meni pa dejal:

"Prinesi skalo, da zavijeva hudiču rep, da se ne ponesreči kar bova imela v govorici!"

Prinesel sem precej težak kamen z njive in položila sva ga na zavito travo, da je bil peklenškemu satanu zasukan rep obložen, da nana ni mogel napraviti škode in najsi bi jo bil tudi hotel.

Ker mi oče ni ukazal, da bi tudi jaz legel, nisem imel poguma, da bi legel k njemu. Stal sem torej pred njim in sicer na mestu, odkoder se prijetno gleda na visokse naprave. Prav živo se še spominjam, kako sva se razgovarjala, in bil je za tako pomenljiv razgovor, ker se mi je takrat prvič odkrilo, da oče občuti težko breme svoje starosti in da je določil mene za svojega naslednika na Visokem.

(Dalje prihodnjič.)

Nad 100 Harmonik

Potrudil sem se, da sem preskrbel našim harmonikarjem dobre in zanesljive harmonike, ki so po delu in glasu enake drugim najboljšim harmonikam; a kljub temu so moje harmonike, ki nosijo ime "Drava", od \$25 do \$50 cenejše kakor druge. Na Vas je sedaj ležeče, če bodeste še naprej plačevali za harmonike več kakor je treba.

V zalogi imam sedaj nad 100 raznovrstnih harmonik in sicer:

1. "Drava harmonike za izurjene igralce." Trivrstne in štirivrstne, dvakrat in trikrat uglase, štajerskega (nemškega) in kranjskega modela. Sedanja zaloga "Drava harmonik je v marsičem boljša kakor so bile dosedanje. Cena teh harmonik je samo od \$50 do \$70.
2. Harmonike za začetnike in manj izurjene igralce: dvovrstne in trivrstne, dvakrat in trikrat uglase, z ravno in stopnjevito igralno deščico. Cena teh je \$16 do \$40.
3. Harmonike za otroke: enovrstne in dvovrstne, dvakrat in trikrat uglase. Cena \$4.75 do \$22.
4. Piano-harmonike z imenom "Drava", pri katerih so melodijske tipke enako urejene kakor pri klavirju (piani). Te vrste harmonike se lahko amatrsko za harmonike bodočnosti. Jaz jih prodajem po \$75, po \$100 in višje.

Izdelovanje in popravila harmonik: Nudi se vam moderno urejena delavnica za izdelovanje novih in popravljjanje starih harmonik.

Druge Muzikalije:

Slovenske grafofonske plošče vseh izdelkov, kakor Columbia, Victor, OKeh in importirane plošče dobite pri meni.

Grafofone raznih vrst in izdelkov vam nudim po izredno nizkih cenah.

Godbene in orkestralne instrumente, kakor vijoline, klarinete, kornete, saksofone, bobne itd. dalje instrumente, kakor kitare, citre, mandoline, bandže itd., dobite pri meni ceneje kakor drugod.

Novi cenik s slikami.

Izšel je moj novi cenik z mnogimi slikami harmonik in drugih instrumentov, kakor tudi drugih predmetov moje trgovine. Ako ga še nimate, pišite ponj in omenite za kaj se najbolj zanimate.

Garancija.

Z vsako harmoniko in drugim instrumentom pošljem posebno garancijo.

Dalje imam v zalogi tudi:

1. Importiram tobak za pipe in cigarete ter porcelanaste in lončene pipe z dolgimi cevkami.
 2. Improvirane cigaretne papirčke in cigaretne hilze.
 3. Importirane pristne slovenske orehe in posušene gobe ter razna druga jedila in jedilne dišave in primesi iz starega kraja.
 4. Importirana Knajpova zdravilna zelišča itd.
- Pišite za poseben cenik o teh predmetih.

JOSEPH VOGRIC
BOX 8, STATION D — NEW YORK CITY

Kaj pravijo moji dosedanji kupci harmonik:

Bowie, Colo. Cenjeni: Dam vam na znanje, da sem sprejel harmoniko s katero sem zadovoljen in se vam zahvaljujem.
Mike Kuretič.

Claridge, Pa. Mr. J. Vogrič: Dam vam vedet, da sem vzel naročeno harmoniko in sem prav zadovoljen z njo.
John Garwas.

Hooverville, Pa. Spoštovani: Se zahvalim za poslano harmoniko, a katero sem zadovoljen. Ostanem vaš prijatelj in Vas tudi drugim priporočam.
Jose Valant.

Coalton, Okla. Naznamim vam, da sem sprejel harmoniko in se vam zahvalim znanje. Fine harmoniko ste mi poslali; sem zadovoljen z njo. Priporočal bom rojakom, da naj harmoniko od Vas naroče.
Johnstown, Pa. Cenjeni: Naročene harmonike sem sprejel in sem prav "cofriden" z njimi. Imajo lep glas in tudi lepo so izdelane.
Jakob Napotnik.

Fittsburg, Kans. Dear friend: I received the accordeon and was much pleased with it. If anybody wants a harmonica I will tell him to get it from you. Yo handle No. 1 guoods. I never thought they would be so fine.
Frank Drenk.

Federal, Pa. Dear sir: I want to let you know that I received the harmonica and I am well pleased with it. I did not think I would get such a fine harmonica. I thank you ever so much.
Joe Miklaucic.

To so samo nekatere izmed številnih priznavalnih in zahvalnih pismen, ki sem jih sprejel.